

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Wroclaw University of Economics and Business (Польща)
Bialystok University of Technology (Польща)
Ghent University (Бельгія)
«1 DECEMBRIE 1918» University of Alba Iulia (Румунія)
UNIVERSITY ISMA (Латвійська республіка)
VARNA FREE UNIVERSITY «CHERNORIZETS HRABAR» (Болгарія)
Академія праці, соціальних відносин та туризму
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Міжрегіональна Академія управління персоналом
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Національний технічний університет «Дніпропетровська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

**Матеріали XII Міжнародної
науково-практичної Інтернет-конференції
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ**

24 квітня 2025 року

Полтава – 2025

2. The goal is quality education. The introduction of online platforms such as Coursera, EdX or national digital learning platforms expands access to education for the population regardless of their place of residence.

3. The goal is sustainable development of cities and communities. The use of IoT (Internet of Things) in urban infrastructure allows for the optimization of energy use, improved traffic management and efficient waste management.

4. The goal is the fight against climate change. Drones and satellite technologies are used to monitor the condition of forests, control air pollution levels and manage natural resources.

At the same time, their use is not without risks and requires a responsible approach. The uncontrolled use of digital technologies can threaten the well-being of citizens, disrupt the functioning of businesses and economies, and also negatively affect the environment. That is why it is important to ensure a balance between the implementation of digital solutions and their responsibility to society and nature, so that digitalization becomes a tool for sustainable development, rather than a threat to it.

Бойко Валентина Вячеславівна

кандидат юридичних наук, доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права

Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ЕФЕКТИВНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ТА ЦІЛЬОВОГО ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ

У період дії воєнного стану механізми функціонування державних фінансів зазнали істотних трансформацій порівняно з довоєнним часом. Основні бюджетні ресурси були переорієнтовані на забезпечення обороноздатності держави, тоді як у сфері соціальних видатків збережено лише критично важливі напрями, спрямовані на підтримку базового рівня життєдіяльності населення. За таких умов особливої ваги набуває ефективне правове регулювання процесу виконання державного бюджету за видатками, що виступає ключовою передумовою стабільного функціонування фінансової системи України в умовах кризи.

Формування ефективної системи правового регулювання у сфері виконання державного бюджету України ґрунтується на дотриманні базових принципів, що є визначальними для впровадження бюджетних рішень у частині видатків. Особливе значення серед них мають принципи ефективності, результативності та цільового використання бюджетних коштів.

Реалізація принципу ефективності й результативності передбачає нормативне закріплення вимоги до уповноважених суб'єктів діяти в

межах обсягів асигнувань, передбачених Державним бюджетом України для виконання конкретних завдань. Це означає, що всі учасники бюджетного процесу, на яких покладено функції з планування чи виконання бюджету, повинні орієнтуватися на досягнення визначених результатів, забезпечуючи при цьому найвищу можливу ефективність використання наданих ресурсів. Основною метою при цьому є не лише формальне освоєння коштів, а досягнення конкретної мети з максимальною користю для суспільства. [1, с. 93].

Для досягненні запланованої мети учасники бюджетного процесу повинні прагнути до економії бюджетних коштів, а при досягненні максимального результату (порівняно із запланованим) – мають право використати всі передбачені в бюджеті кошти для фінансування відповідних заходів [2 с. 84–85].

Оцінити реальний рівень ефективності функціонування бюджетної системи на практиці доволі складно, адже саме поняття "ефективність" має суб'єктивний характер і не отримало належного розкриття в Бюджетному кодексі України. Наразі відсутні як науково обґрунтовані, так і нормативно закріплені комплексні показники та критерії, що дозволяють б об'єктивно вимірювати результативність використання бюджетних коштів, а отже - й реалізацію відповідного принципу бюджетного процесу. Законодавство окреслює лише загальні підходи до оцінювання, водночас більшість повноважень у цій сфері зосереджено у розпорядників бюджетних коштів. Це породжує низку проблем: по-перше, виникає труднощі зі встановленням єдиного підходу до визначення ефективності в різних бюджетних ситуаціях; по-друге, створюються передумови для фрагментарного й несистемного оцінювання в межах всієї бюджетної системи України. Для реалізації цього принципу на практиці необхідно визначати критерії в паспортах бюджетних програм і внутрішніх документах кожного конкретного об'єкта, передбачивши можливість варіювання залежно від конкретного виду діяльності та завдань, поставлених для виконання .

Дотримання принципу цільового використання бюджетних коштів є ключовим при виконанні державного бюджету за видатками, адже його недотримання тягне за собою значні фінансові втрати для держави. Цей принцип надає змогу гарантувати, що кошти державного бюджету мають бути витрачені для досягнення виключної мети, передбаченої Законом України «Про державний бюджет». Видатки Державного бюджету України включають бюджетні призначення, встановлені законом про бюджет на конкретні цілі, пов'язані з реалізацією державних програм. Державний бюджет України виконується за розписом, який затверджується міністром фінансів України відповідно до бюджетних призначень. Згідно з затвердженим бюджетним розписом розпорядники коштів отримують бюджетні асигнування і беруть бюджетні зобов'язання, провадять видатки тільки в межах бюджетних асигнувань, встановлених кошторисами [3, с.126]. Має сприяти дотриманню принципу цільового використання бюджетних коштів встанов-

лення кримінальної відповідальності за порушення бюджетного законодавства, вчинене розпорядником чи одержувачем бюджетних коштів, і може бути підставою для притягнення до відповідальності згідно із законами України його керівника чи інших відповідальних посадових осіб, залежно від характеру вчинених ними діянь [4]. Тож дотримання цього принципу надає змогу не порушувати приписів компетентного органу, проте, його ефективна реалізація може відбуватися лише за умови постійного контролю та моніторингу використання бюджетних коштів [1, с. 94].

Таким чином, реалізація державної бюджетної політики в умовах воєнного часу вимагає високого рівня правової визначеності та дисципліни у сфері використання публічних коштів. Принципи ефективності, результативності та цільового використання бюджетних коштів повинні не лише декларуватись, а й бути практично реалізованими через нормативно визначені процедури. Особливої уваги потребує формування єдиних критеріїв оцінки результативності на рівні бюджетних програм. Такий підхід дозволить забезпечити прозорість, підзвітність та цільове спрямування витрат навіть у кризових умовах.

Література:

1. Бойко В. Правове регулювання виконання державного бюджету України за видатками: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2020. 217 с.
2. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / Антипов В. І. та ін.; за ред. Ф. О. Ярошенка. Київ: УДУФМТ: Зовнішня торгівля, 2010. 591 с.
3. Чернадчук В. Концептуальні засади виконання державного та місцевих бюджетів в Україні: правові аспекти. Правові горизонти. 2016. № 1. С. 125–132.
4. Бюджетний кодекс України: від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>

Вербовський Ігор Андрійович

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри професійно-педагогічної, спеціальної освіти, андрагогіки та управління, начальник навчального відділу

Житомирського державного університету імені Івана Франка

КІБЕРБЕЗПЕКА ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ТОТАЛЬНОЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Тотальна цифровізація освітніх процесів, зокрема фінансових операцій, суттєво підвищує ефективність управління ресурсами закладів вищої освіти. Однак паралельно зростають ризики кіберзагроз, пов'язані з витоком конфіденційних даних, фінансовими шахрайствами та атаками на інфраструктуру.